

Силабус курсу

Фінанси суб'єктів підприємницької діяльності

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність – D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітньо-професійна програма – «Банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Рік навчання: 3; Семестр: V

Кількість кредитів: 5; Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП д.е.н., професор Спась Наталія Ярославівна

Контактна інформація vladnat@gmail.com+380674831997

Опис дисципліни

Дисципліна «Фінанси суб'єктів підприємницької діяльності» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти креативного мислення та системи глибоких теоретичних знань і практичних навичок із організації фінансової діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що створить підґрунтя для прийняття ними ефективних фінансових рішень щодо фінансового забезпечення діяльності усіх без винятку суб'єктів підприємництва та детермінує якісні трансформації у їх фінансових відносинах, сприяючи прибутковій діяльності, формуванню корпоративної соціальної відповідальності й суспільної користі у контексті створення та споживання матеріальних і нематеріальних благ.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Основи фінансів суб'єктів підприємницької діяльності	Розуміти основи фінансів суб'єктів підприємницької діяльності, вміти пояснювати базові концепції фінансів суб'єктів підприємницької діяльності, знати організаційні, методичні та правові засади організації фінансів суб'єктів підприємницької діяльності	Тести, питання
2 / 2	2. Особливості фінансової діяльності суб'єктів підприємницької діяльності різних форм організації бізнесу	Розуміти критерії прийняття рішення про вибір правової форми організації бізнесу; знати особливості фінансової діяльності суб'єктів підприємницької діяльності залежно від обраної організаційно-правової форми.	Тести, питання
4 / 4	3. Формування власного капіталу суб'єктів підприємницької діяльності	Володіти основами формування власного капіталу суб'єктів підприємницької діяльності; знати структуру власного капіталу; розуміти особливості формування зареєстрованого (пайового), резервного капіталу та	Тести, питання, задачі

		нерозподіленого прибутку, враховуючи організаційно-правові форми організації бізнесу.	
2 / 2	4. Внутрішні джерела фінансування суб'єктів підприємницької діяльності	Оцінювати внутрішні джерела фінансування суб'єктів підприємницької діяльності; аналізувати джерела фінансування в розрізі видів діяльності; вміти визначати основні тенденції фінансування та фактори, що впливають на їхню пріоритетність.	Тести, питання, задачі
2 / 2	5. Дивідендна політика суб'єктів підприємницької діяльності	Розуміти сутність та мету дивідендної політики суб'єктів підприємницької діяльності; вміти визначати ефективність дивідендної політики, використовуючи різні групи аналітичних показників.	Тести, питання, задачі
4 / 4	6. Фінансування суб'єктів підприємницької діяльності за рахунок запозичених ресурсів	Оцінювати зовнішні джерела фінансування діяльності підприємств; вміти визначати вартість і ризики в контексті фінансування за рахунок запозичених джерел та фактори, які впливають на їхню пріоритетність.	Тести, питання, задачі
4 / 4	7. Реальні та фінансові інвестиції суб'єктів підприємницької діяльності	Знати особливості здійснення реальних і фінансових інвестицій як форм ефективного використання капіталу. Розуміти форми та стратегічні напрями фінансового інвестування. Вміти застосовувати методи оцінки ефективності реальних і фінансових інвестицій.	Тести, питання, задачі
4 / 4	8. Фінансові ризики суб'єктів підприємницької діяльності	Володіти теоретичними знаннями щодо природи фінансового ризику, практичними навичками щодо їхньої ідентифікації та оцінювання, а також локалізації на різних стадіях функціонування суб'єктів підприємницької діяльності	Тести, питання, задачі
4 / 4	9. Фінансова діяльність суб'єктів підприємницької діяльності на етапі реорганізації	Знати нормативно-правові основи та фінансово-економічні передумови реорганізації суб'єктів підприємницької діяльності; розуміти фінансові основи здійснення механізму реорганізації суб'єктів підприємницької діяльності	Тести, питання
2 / 2	10. Фінансовий контролінг у діяльності суб'єктів підприємництва	Знати концепції фінансового контролінгу; володіти практичними навичками щодо організації фінансового контролінгу задля підвищення ефективності діяльності суб'єктів підприємництва	Тести, питання, задачі

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
4. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

5. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
6. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
7. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг: Постанова Правління Національного банку України від 29.06.2022 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1. «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (із змінами та доповненнями).
9. Боденчук Л., Боденчук С., Нідельчу В. Формування системи управління прибутком підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2383/2304>
10. Дергалюк Б., Деркач Н. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 54. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2731/2647>
11. Дерлюк В. Д. Санація як альтернатива банкрутству. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2024. Вип. 2(15). С. 95-109.
12. Драченко А., Юрчишена Л. Концептуальний підхід до моделювання впливу фінансових показників на прибуток підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1816/1752>
13. Голобородько А. Ю. Сутність економічного розвитку підприємства. *Проблеми економіки*. 2022. № 4(54). С. 140-147.
14. Городянська Л. В. Відтворення економічних ресурсів підприємства в інноваційному процесі. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2023. № 6(17). С. 177-186.
15. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 347-355.
16. Клочковська В. О., Клочковська О. В. Сучасні особливості оподаткування в Україні. *Економіка і організація управління*. 2021. № 2(42). С. 86-93.
17. Кнейслер О., Квасовський О., Костецький В. Концептуалізація трансферного ціноутворення як мультифункціонального інструменту фінансового менеджменту складно організованих та інтегрованих підприємницьких структур. *Світ фінансів*. 2024. Вип. 1(78). С. 8-26. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1669/1679>
18. Козаченко А. Ю. Доходи суб'єктів господарювання: економічна сутність та класифікація. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 6. Т. 2. С. 35-43.
19. Корбутяк А., Привалов А. Управління прибутком підприємства в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений*. 2023. № 5(117). С. 149-153.
20. Купріна Н. М., Ступницька Т. М., Баранюк Х. О., Величко О. М. Оборотні активи в системі управління підприємства: сучасні аспекти обліку, аналізу та аудиту. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Т. 13. Вип. 2. С. 50-57.
21. Лазаріді М. Теоретико-методичні підходи до визначення сутності фінансових ресурсів підприємства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2025. № 22. С. 111-117.
22. Лопатовська О., Нікольчук Ю., Бондарук С. Особливості фінансового аналізу оборотних активів підприємства. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2025. Вип. 338(1). С. 457-464.
23. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.

24. Марусяк Н.Л. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с
25. Марченко М. М., Ширяєва Л. В., Онешко С. В., Чиж Л. П. Аналіз фінансової звітності підприємства (практикум): навч. посібник. Київ: Видавничий дім «Інтернаука», 2021. 176 с.
26. Маршук Л., Пасічник Д. Проблеми системи оподаткування підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1872/1804>
27. Міщенко К. Визначення та класифікація основних засобів. *Factor.Academy*. 2024. URL: <https://factor.academy/blog/viznachennya-ta-klasifikaciya-osnovnix-zasobiv/>
28. Нагорний П., Базюк Д. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 1(01). С. 44-49.
29. Нікольчук Ю., Лопатовська О. Особливості аналізу фінансового стану підприємств в умовах воєнного стану. *Modeling the development of the economic systems*, (2024). №4, 232–241. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-14-31>
30. Педченко Н., Тітенко Л., Мілька А., Артюх-Пасюта О., Тітенко Ю. Сутність та економічний зміст витрат підприємства: сучасний погляд. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 1(107). С. 29-36.
31. Поляков Р. Б. Сутність відносин банкрутства (неплатоспроможності). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 2. С. 63-72.
32. Проскуріна Н. М., Гнідкова А. В. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74>
33. Пунда О., Арзянцева Д. Особливості застосування процедур банкрутства у період дії воєнного стану. *Приватне право і підприємництво*. 2023. Вип. 23. С. 228-234.
34. Підгаєць С. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі розрахунку інтегрального показника. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5254/5198>
35. Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 2. Т. 1. С. 7-13.
36. Ситник Н., Дунець І. Лізинг як форма оновлення технічної бази підприємства. *Молодий вчений*. 2021. № 4(92). С. 326-330.
37. Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
38. Тютюнник Я. В. Сучасні підходи до визначення економічної сутності оборотних активів підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 157-162.
39. Фальченко О. Особливості формування та використання прибутку підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Сер.: *Економічні науки*. 2022. № 4. С. 22-26.
40. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
41. Dorothy S. Lund, Natasha Sarin The Cost of Doing Business: Corporate Crime and Punishment Post-Crisis. *Faculty Scholarship at Penn Law*. 2020. #2147. URL: https://scholarship.law.upenn.edu/faculty_scholarship/2147
42. George G., Haas M., McGahan A., Schillebeeckx S., Tracey P. Purpose in the For-Profit Firm: A Review and Framework for Management Research. *Journal of Management*. 2021. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/01492063211006450>
43. Jun Chen, Tao-Hsien Dolly King, Min-Ming Wen Non-executive ownership and private loan pricing. *Journal of Corporate Finance*. 2020. Vol. 64. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0929119920300821>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 1-10	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: Тестові завдання (10 тестів по 5 балів за тест) – макс. 50 балів Теоретичні питання (2 питання) – по 20 балів, макс. 40 балів. Задача – макс.10 балів У сумі – 100 балів

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення, розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування фінансовою звітністю страховика та її ґрунтового аналітичного опрацювання;

75-89 балів – здобувач вищої освіти правильно, у достатньо повному обсязі дає виклад навчального матеріалу, але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої аргументації в поясненнях, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки, розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег, вміє користуватися фінансовою звітністю страховика;

65-74 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

35-59 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-34 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час практичних занять.

Модульний контроль:

– 2 теоретичних питання, за відповідь на які здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 25 балів за кожне (макс. 50 балів):

21-25 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

11-20 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності;

0-10 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, допускає суттєві неточності та помилки;

– тестові завдання: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен з тестів здобувач вищої освіти може отримати 5 бали, що в підсумку дає максимально 50 балів.

Підсумкова оцінка за модульний контроль визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Тренінг:

90-100 балів – здобувач вищої освіти активно працює під час проведення тренінгу, вільно й аргументовано використовує навчальний матеріал для розкриття змісту завдань тренінгу, ґрунтовно аналізує аналітичні матеріали, демонструє творчий підхід до виконання х завдань тренінгу;

75-89 балів – здобувач вищої освіти доволі активно працює під час проведення тренінгу, виконує завдання тренінгу лише з певною допомогою колег, достатньо ґрунтовно аналізує аналітичні матеріали, демонструє творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

60-74 бали – здобувач вищої освіти доволі пасивно працює під час проведення тренінгу, долучається до виконання лише окремих завдань тренінгу, в окремих моментах виявляючи творчий підхід до виконання окремих завдань тренінг, поверхнево аналізує аналітичні матеріали;

1-59 балів – здобувач вищої освіти демонструє небажання брати участь у виконанні завдань під час проведення тренінгу, долучається до розкриття їх змісту лише на вимогу колег чи викладача, не аналізує аналітичні матеріали.

Самостійна робота:

90-100 балів – зміст самостійної роботи розкритий у повній мірі та відповідає встановленим вимогам до оформлення результатів виконаних завдань, містить елементи самостійного дослідження, під час презентації результатів самостійної роботи здобувач вищої освіти демонструє високий рівень опанування навчального матеріалу, уміння аналізувати й узагальнювати теоретичний і практичний матеріал, творчо підійти до підготовки презентації;

75-89 балів – представлені результати самостійної роботи відповідають встановленим

вимогам, зміст самостійної роботи загалом розкритий, але присутні несуттєві недопрацювання, не вистачає достатньої глибини дослідження проблем, здобувач презентує матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускається незначних помилок у формулюванні понять, розрахунках при аналізі фінансових показників, презентація роботи при цьому має незначні недоліки як за змістом, так і за оформленням;

60-74 бали – завдання самостійної роботи виконані на недостатньому рівні, логічно не завершені аналіз і оцінка стану об'єкту дослідження, наведені авторські пропозиції і рекомендації є загальними (без урахування особливостей об'єкту дослідження) і недостатньо обґрунтованими, здобувач припускається значних помилок у розрахунках, матеріал презентує фрагментарно, без логічної послідовності, відповіді на запитання нечіткі, презентація роботи при цьому має значні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

1-59 балів – зміст виконаного здобувачем вищої освіти завдання для самостійної роботи не розкрито, оформлення і презентація роботи не відповідає встановленим вимогам, відповіді на запитання відсутні, неточні або неповні, не наведені шляхи вирішення проблеми або вони не обґрунтовані та випадкові.

Екзамен:

Екзаменаційний білет складається із:

– теоретичних (проблемних) питань: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне з яких здобувач може отримати від 0 до 20 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів.

15–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

– тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких здобувач може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів.

– задачі – за розв'язання якої здобувач може отримати від 0 до 10 балів, що в підсумку дає максимально 10 балів.

Підсумкова оцінка за екзамен визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)